

**UCHWAŁA NR VII/74/2024
RADY MIEJSKIEJ W ZELOWIE**

z dnia 17 października 2024 r.

BRM 0004. 75 2024

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zelów na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424, 834) Rada Miejska w Zelowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zelów na lata 2024-2030, w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XLII/505/2022 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zelów na lata 2023-2025 oraz Uchwała Nr XLIII/516/2023 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 26 stycznia 2023 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XLII/505/2022 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Zelów na lata 2023-2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zelowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Zelowie

Sylwester Drozdowski

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR VII/74/2024
RADY MIEJSKIEJ W ZELOWIE
Z DNIA 17 października 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY ZELÓW
NA LATA 2024-2030**

2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	6
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	7
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE	9
1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM	9
2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM	12
3. ANALIZA SWOT	19
4. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ	20
IV. CELE I ZADANIA	27
V. ODBIORCY PROGRAMU	34
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	34
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	35
VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	35
SPIS TABEL I WYKRESÓW	37

WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków. Polega na jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu, wykorzystującym przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Najczęściej osobami, wobec których stosowana jest przemoc domowa, są kobiety i dzieci, nierzadko osoby starsze i z niepełnosprawnością, czasami mężczyźni. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u osób jej doznających niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci doznających lub będących świadkami przemocy jej skutki są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym.

W świetle polskiego prawa przemoc domowa jest przestępstwem, które w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana jako przestępstwo polegające na fizycznym lub psychicznym znęcaniu nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim

lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny (art. 207 KK).

Podstawowym aktem prawnym, który określa w Polsce zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W jej myśl za osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć osobę wobec której stosowana jest przemoc domowa:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków;
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków;
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania;
- małoletniego.

Za osobę stosującą przemoc domową uznaje się z kolei osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemocy domowej, a za świadka przemocy domowej – osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziały akt przemocy domowej.

Według zapisów ww. ustawy osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia; ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia

w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie oraz zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania oraz informacji o dostępnych ww. formach wsparcia.

Wobec osób stosujących przemoc domową zakłada się z kolei stosowanie przewidzianych w ww. ustawie środków mających na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym obejmują one tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy program został przygotowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zelowie. Składa się on z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia programu.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę zjawiska przemocy domowej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców oraz analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców, w tym reprezentantów samorządu lokalnego.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza obszary, cele, kierunki działań i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta, szósta, siódma i ósma część programu zawierają informacje na temat jego odbiorców, przewidywanych efektów realizacji dokumentu, sposobu finansowania i wdrażania programu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek Opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Żelów na lata 2024-2030 wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Program pozostaje w zgodności z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 i z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żelów na lata 2021-2025 oraz umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o ogłaszane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej programy osłonowe z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Na treść i realizację Programu mają również wpływ m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Żelów jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie łódzkim, w północnej części powiatu bełchatowskiego. W obrębie powiatu bełchatowskiego sąsiaduje z gminą wiejską Bełchatów, gminami Drużbice, Kluki i Szczerców oraz gminą Dłutów w powiecie pabianickim, a także z 4 gminami powiatu łaskiego – Łask, Buczek, Sędziejowice, Widawa. Pod względem fizycznogeograficznym gmina leży na Wysoczyźnie Łaskiej, w dorzeczu Warty. Lasy pokrywają około ¼ obszaru gminy.

Gmina zajmuje powierzchnię 168 km², co stanowi 17,27% powierzchni powiatu. W jej skład wchodzi miasto Żelów oraz sołectwa: Bocianicha, Bujny Księżę, Bujny Szlacheckie, Chajczyny, Dąbrowa, Faustynów, Grabostów, Grębociny, Ignaców, Jamborek, Janów, Jawor, Karczmy, Kolonia Karczmy, Kociszew, Kolonia Kociszew, Kurów, Kurówek, Łęki, Łobudzice, Kolonia Łobudzice, Kolonia Grabostów, Kolonia Ostoja, Kuźnica, Mauryców, Ostoja, Pawłowa, Pożdżenice, Kolonia Pożdżenice, Pszczółki, Pukawica, Sobki, Sromutka, Tosin, Walewice, Wola Pszczółcka, Wygiełzów, Wypychów, Zabłoty, Zagłówki, Zalesie i Żelówek.

Siedziba władz gminy znajduje się w Żelowie, położonym w odległości 15 km od Bełchatowa, niespełna 40 km od Piotrkowa Trybunalskiego, nieco ponad 40 km od Sieradza i ok. 50 km od stolicy województwa Łodzi. Przez gminę przebiega droga krajowa S12 relacji Radom – Piotrków Trybunalski – Kalisz oraz drogi wojewódzkie nr 483 z Łasku do Częstochowy i nr 484 z Buczku przez Żelów i Bełchatów do Kamieńska.

Na koniec 2023 r. gmina liczyła 14.347 mieszkańców ogółem (miasto Żelów – 7.014 osób, obszar wiejski gminy 7.333 osoby), w tym 7.319 kobiet. Sytuacja demograficzna w ostatnich latach nie była korzystna z uwagi na wyższy udział w populacji gminy osób starszych (23,7% w 2022 r.) niż dzieci i młodzieży (19% w 2022 r.). Należy tu zwrócić uwagę na wysoki i stale rosnący współczynnik

obciążenia demograficznego osobami starszymi (wzrost z 29,7 w 2020 r. do 31,7 w 2022 r.).

W latach 2020-2022 liczba mieszkań w gminie zwiększała się z roku na rok (z 5.734 w 2020 r. do 5.793 w 2022 r.), natomiast liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminy zmniejszyła się (z 272 w 2020 r. do 251 w 2022 r.). Liczba wyodrębnionych spośród nich mieszkań socjalnych w 2022 r. znacznie wzrosła w stosunku do lat 2020-2021 (15 w 2020 r., 11 w 2021 r., 29 w 2022 r.). Rok 2023 przyniósł dalszy spadek liczby mieszkań komunalnych w gminie (do 238), a także zmniejszenie się liczby lokali socjalnych (do 23).

Do wiodących funkcji gminy Żelów pod względem przeznaczenia i użytkowania terenów należą rolnictwo, leśnictwo oraz rekreacja i wypoczynek, natomiast funkcje uzupełniające dotyczą produkcji, głównie o profilu budowlanym, oraz nieuciążliwego przemysłu i usług.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r. w gminie znajdowało się 920 gospodarstw rolnych, w tym 916 indywidualnych; najwięcej o powierzchni 1-5 ha (508). Większość z działających w gminie gospodarstw (678) prowadziła sprzedaż swoich produktów, a 111 gospodarstw działało głównie i wyłącznie na własne potrzeby.

W latach 2020-2022 liczba podmiotów gospodarczych w gminie zwiększała się z roku na rok (z 1.118 w 2020 r. do 1.218 w 2022 r.). Na koniec 2022 r. najwięcej z nich działało w takich branżach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (277 podmiotów) i budownictwo (276). Warto dodać, że w analizowanym okresie liczba osób bezrobotnych w gminie stale spadała (z 701 w 2020 r. do 659 w 2022 r.). Wśród osób pozostających bez pracy w 2022 r. większość stanowili mężczyźni. Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym był dość wysoki i nieznacznie spadał (z 8,2% w 2020 r., do 8,0% w 2022 r.).

Gmina prowadzi 5 szkół podstawowych, 1 ponadpodstawową, 2 przedszkola, a także żłobek. Przy szkołach podstawowych działają oddziały przedszkolne, a Przedszkole Samorządowe nr 1 prowadzi oddziały integracyjne. W gminie działają także niepubliczne placówki przedszkolne i szkoła ponadpodstawowa, dla której organem prowadzącym jest Powiat Bełchatowski.

Działalność kulturalną w gminie realizuje Dom Kultury w Żelowie oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Adama Mickiewicza w Żelowie i jej 2 filie –

w Kociszewie i Wygiełzowie. Działalność sportową prowadzą z kolei kluby sportowe, a uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie sprzyja infrastruktura sportowa, obejmująca m.in. stadion „Włókniarz”, nowoczesny kompleks boisk sportowych „Moje boisko – Orlik 2012” oraz miejsca rekreacji, jak zbiornik retencyjny „Patyki” wraz z infrastrukturą.

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zelowie, realizujący świadczenia medyczne także w Przychodni w Wygiełzowie. W Zelowie działają także 3 niepubliczne placówki medyczne – „Medyk”, Przychodnia Lekarska, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska sp. z o.o. Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską zapewnia Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie, a nad bezpieczeństwem publicznym jej mieszkańców czuwa Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie i funkcjonariusze Komisariatu Policji w Zelowie.

Na terenie gminy działają podmioty ekonomii społecznej zarówno zarejestrowane na jej terenie, jak i spoza niego – główne obszary ich aktywności to: sport i rekreacja, ratownictwo i bezpieczeństwo, rozwój lokalny, edukacja i wychowanie, pomoc społeczna, wsparcie osób z niepełnosprawnością.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE

1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM

Diagnoza zjawiska agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w środowisku rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowych. Badania te umożliwiły zdiagnozowanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy, pozyskanie informacji na temat podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form pomocy świadczonym uczniom stosującym agresję i przemoc oraz rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej, a także współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Do analizy przedłożono 5 ankiet z następujących placówek: Szkoła Podstawowa nr 2 im. T. Kościuszki z oddziałami integracyjnymi (liczba uczniów: 317); Szkoła Podstawowa nr 4 im. H. Sienkiewicza w Żelowie (liczba uczniów: 299); Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. J. Kilińskiego w Żelowie (liczba uczniów: 260), Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Wygietzowie (liczba uczniów: 197), Zespół Szkół Ogólnokształcących w Żelowie (liczba uczniów: 303)

Rozpoznanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy

Szkoły prowadzą rozpoznanie środowiska szkolnego pod kątem występowania agresji i przemocy. Dzieje się to głównie poprzez obserwacje, rozmowy, wywiady, badania ankietowe oraz współpracę z rodzinami uczniów i podmiotami zewnętrznymi zajmującymi się diagnozowaniem zjawiska agresji i przemocy.

Ankietowane placówki udzieliły odpowiedzi na pytanie o wyniki prowadzonego przez nie rozpoznania. Najpełniejszą odpowiedź przygotowała Szkoła Podstawowa nr 2 w Zelowie – szkoła zauważa wśród uczniów różne formy agresji i przemocy – dominuje werbalna (obrażanie i wyśmiewanie), zarówno wprost, jak i na portalach społecznościowych, zdecydowanie rzadziej obserwuje się przemoc fizyczną, a sytuacja dzieci w rodzinach z problemem przemocy jest poddawana wnikliwej obserwacji, z której wynika m.in., że zmniejszyła się liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. Szkoła Podstawowa w Wygiełzowie poinformowała, iż podjęte przez nią działania przyczyniły się do założenia 2 „Niebieskich Kart”, Szkoła Podstawowa nr 4 w Zelowie nie udzieliła żadnej odpowiedzi, natomiast Zespół Szkół Ogólnokształcących w Zelowie poinformował, że prowadzone rozpoznanie wykazało zakres i skalę problemu, częstotliwość oraz rodzaje zachowań agresywnych, ale na potrzeby niniejszego opracowania danych tych szkoła nie udostępniła.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

Wszystkie ankietowane placówki podejmują działania profilaktyczne i wychowawcze zmierzające do przeciwdziałania agresji i przemocy. Realizowane są szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne, organizowane są zajęcia z psychologiem i pedagogiem, pogadanki, warsztaty profilaktyczne, redagowane gazetki ściennie, ulotki i broszury dotyczące problemu. Szkoły wdrożyły i stosują „Standardy ochrony małoletnich”. Placówki oświatowe dbają także o tworzenie przyjaznego klimatu oraz integrację zespołów klasowych.

Formy pomocy dla uczniów stosujących agresję i przemoc oraz rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej

Uczniom doznającym przemocy i wykazującym zachowania agresywne szkoły oferują pomoc psychologiczną i pedagogiczną w formie indywidualnych konsultacji bądź interwencji kryzysowej. Są oni także kierowani do instytucji

zewewnętrznych specjalizujących się w problemie. Uczniom z rodzin z problemem przemocy szkoła zapewnia zajęcia specjalistyczne adekwatne do potrzeb.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami

Wszystkie ankietowane placówki podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy. Należą do nich m.in.: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zelowie, Komisariat Policji oraz ośrodki zdrowia w Zelowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji i Sąd Rejonowy w Bełchatowie.

Działania, jakie należałoby podjąć, by skutecznie przeciwdziałać zjawisku agresji i przemocy

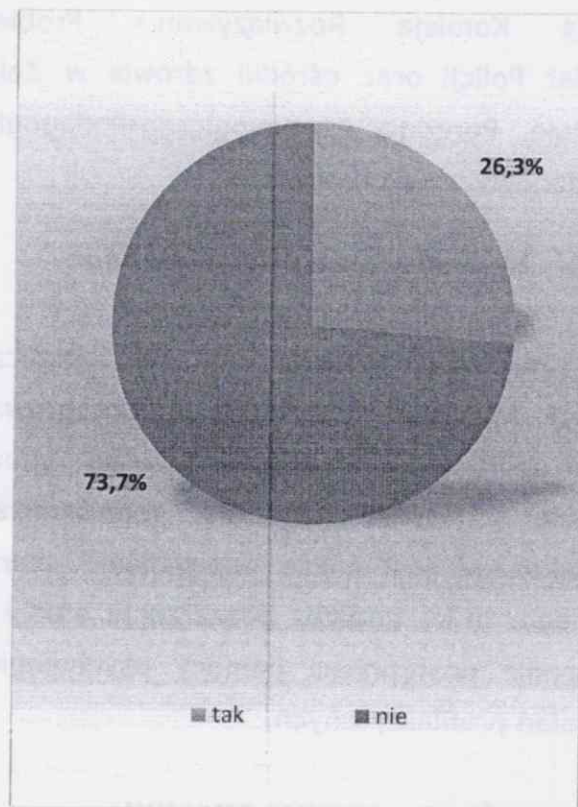
Przedstawiciele ankietowanych placówek wskazali, że dla skutecznego przeciwdziałania agresji i przemocy kluczowe jest podjęcie zintegrowanych działań zarówno przez szkołę, jak i społeczność lokalną. Istotne są: edukacja, zwiększanie świadomości, wspieranie zdrowych relacji oraz monitorowanie i interwencja w razie potrzeby. Wskazane jest także zapewnienie szerszego dostępu do wsparcia specjalistycznego, m.in. poprzez poszerzenie oferty zajęć socjoterapeutycznych oraz zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, oraz kontynuowanie i rozwijanie działań profilaktycznych.

2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

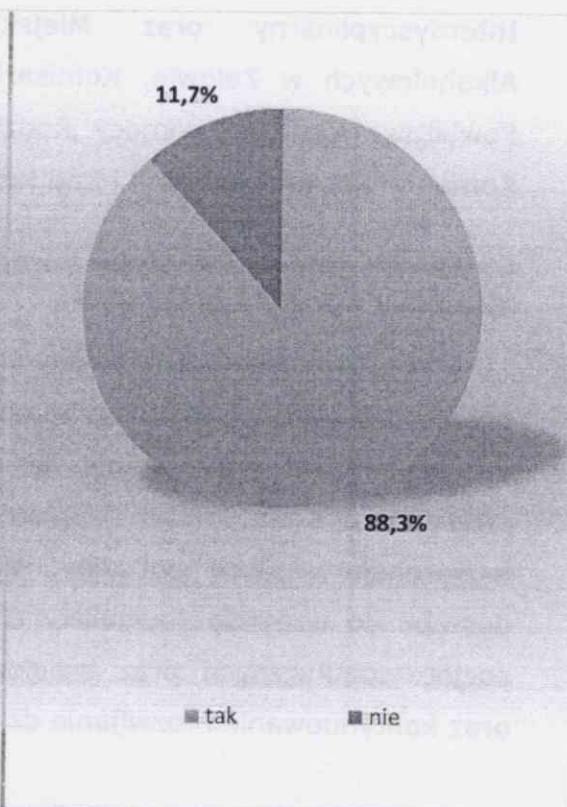
W ramach diagnozy zjawiska przemocy domowej przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza, Zastępcy Burmistrza, Sekretarza, Skarbnika, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 77 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszej kolejności zapytano badanych o doświadczenie i znajomość przypadków występowania przemocy domowej oraz o rodzaje przemocy domowej, jakie najczęściej występują w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?

Wykres 2. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?

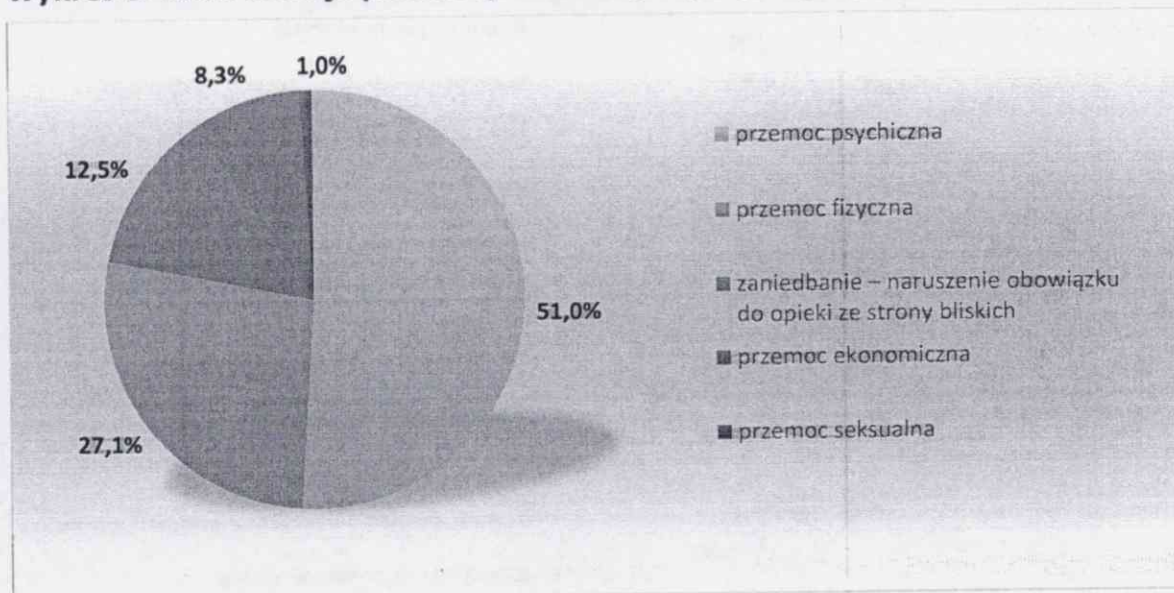

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (73,7%) odpowiedziała, że nie doświadczyła przemocy, przy czym ponad 1/4 ankietowanych przyznała, że jej doznała. Jednocześnie 88,3% respondentów odpowiedziało, że słyszało o osobach w gminie, które doświadczyły tego problemu.

Wykres 3. Jakie rodzaje przemocy domowej najczęściej występują w gminie?

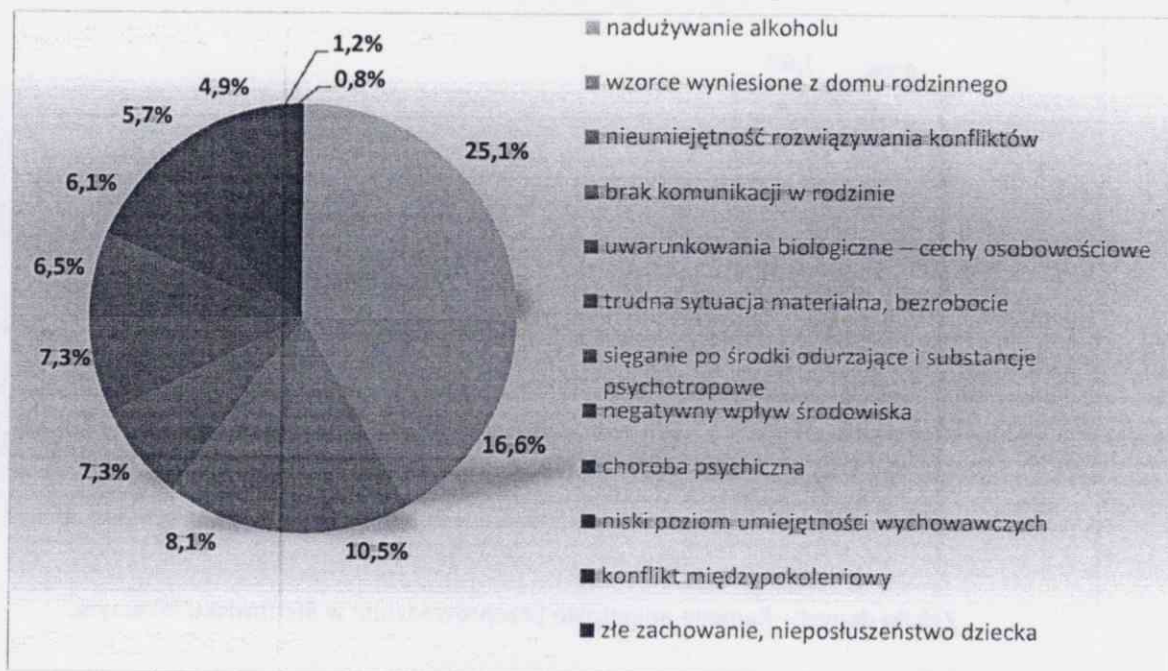
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii respondentów najczęstszymi formami przemocy są przemoc psychiczna (51%) i fizyczna (27,1%), a także zaniedbanie rozumiane jako naruszenie obowiązku do opieki ze strony bliskich (12,5%).

Odpowiadając na następane pytanie, badani wskazywali przyczyny przemocy domowej. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

W tym miejscu znajduje się opis wykresu, który nie jest widoczny na stronie. Tekst jest częściowo nieczytelny i zawiera fragmenty: "W tym miejscu znajduje się opis wykresu, który nie jest widoczny na stronie. Tekst jest częściowo nieczytelny i zawiera fragmenty: "W tym miejscu znajduje się opis wykresu, który nie jest widoczny na stronie. Tekst jest częściowo nieczytelny i zawiera fragmenty: "

Wykres 4. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej

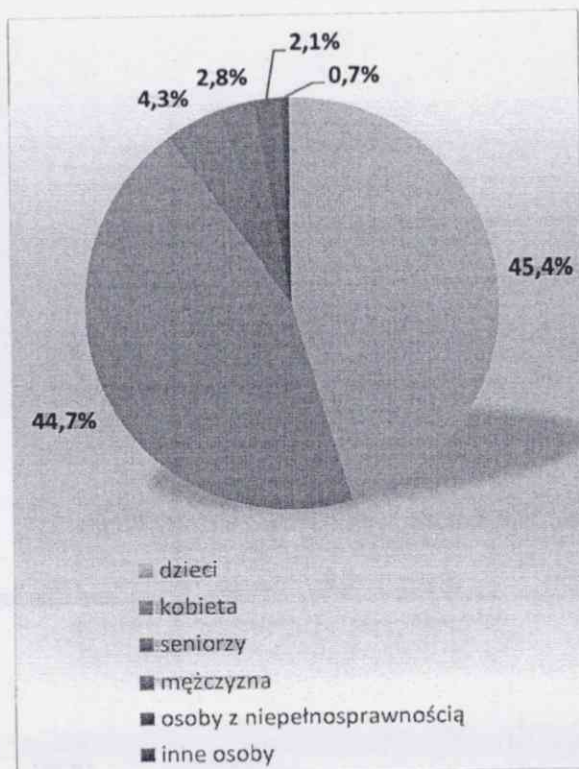
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów najczęstszymi powodami przemocy domowej są: nadużywanie alkoholu (25,1%), wzorce wyniesione z domu rodzinnego (16,6%), a także nieumiejętność rozwiązywania konfliktów (10,5%) i brak komunikacji w rodzinie (8,1%).

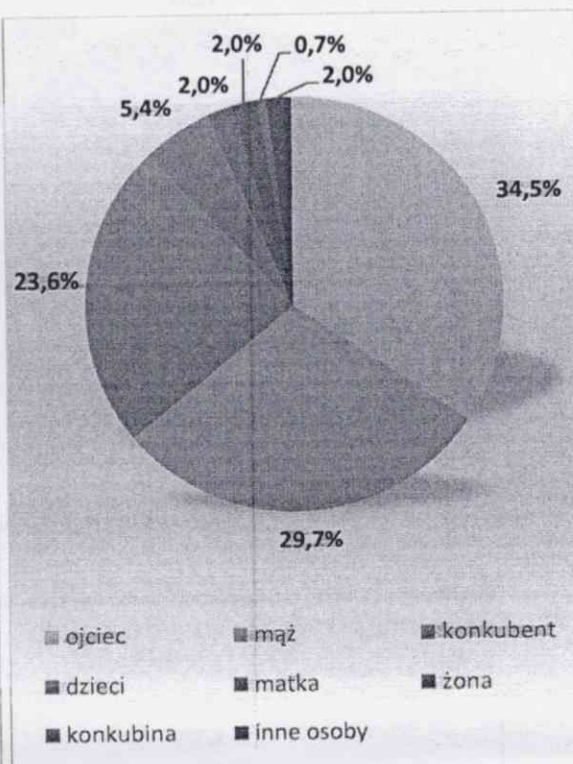
W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie, kto najczęściej jest osobą doznającą przemocy domowej, a kto osobą stosującą przemoc. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?

Wykres 6. Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?

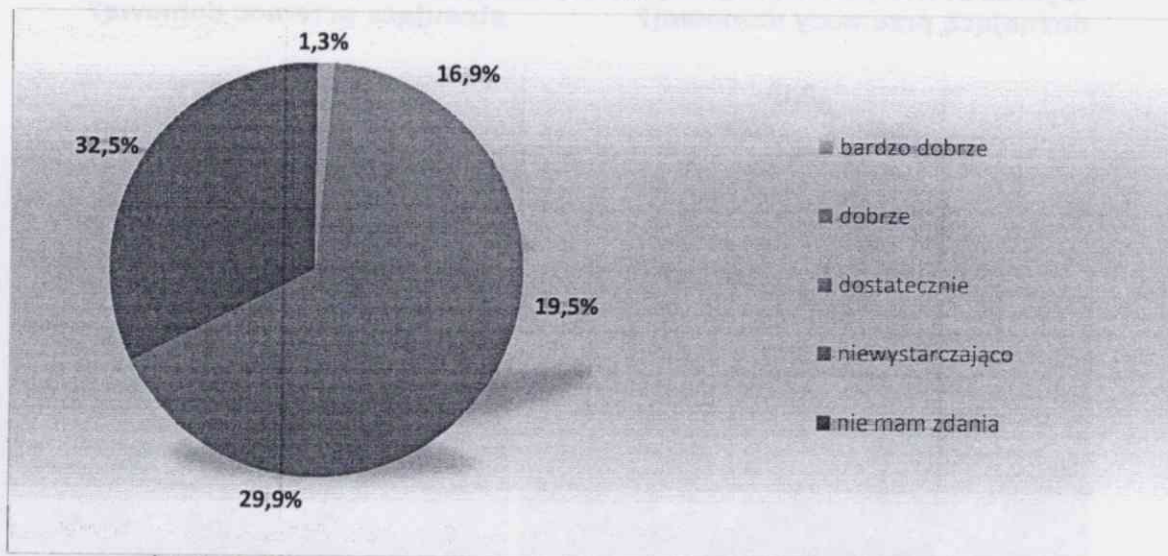

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według największej grupy ankietowanych, najczęściej osobami doznającymi przemocy domowej są dzieci (45,4%) i kobiety (44,7%). Jeśli natomiast chodzi o osoby stosujące przemoc, 34,5% respondentów wskazało, że tą osobą jest ojciec, 29,7% że mąż, a 23,6% że konkubent. Z danych tych wyłania się modelowy obraz przemocy domowej: osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj mężczyźni (ojcowie, mężowie, konkubenci), a osobami doznającymi przemocy kobiety i dzieci.

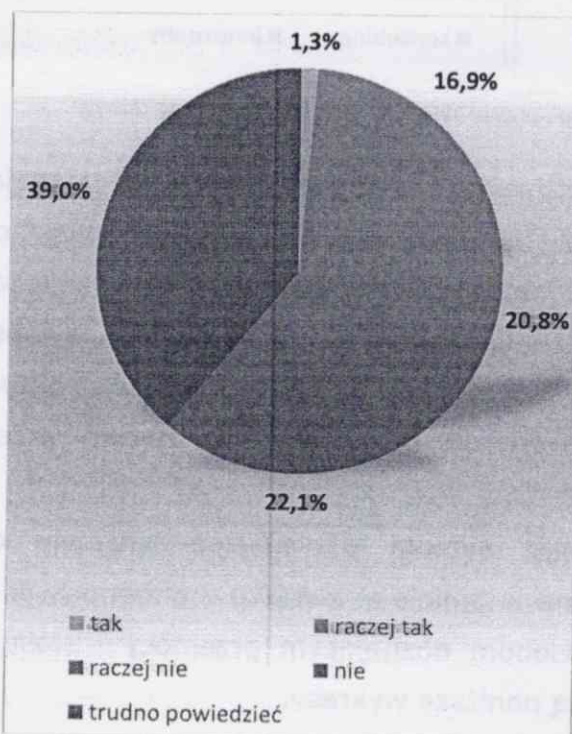
W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z przemocą domową oraz ofertę pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc. Uzyskane opinie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?

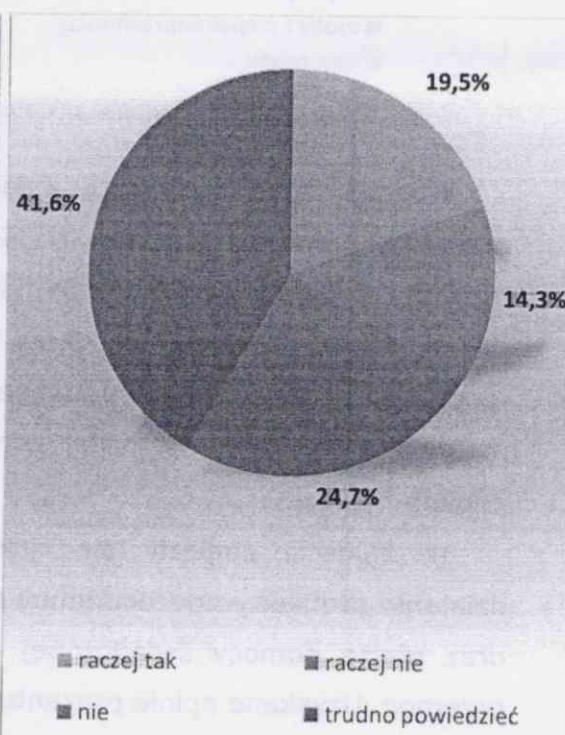

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 8. Czy oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?

Wykres 9. Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową w gminie jest wystarczająca?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (łącznie 36,4%) dobrze lub bardzo dobrze oceniła prowadzoną w gminie działalność profilaktyczną związaną z problemem przemocy

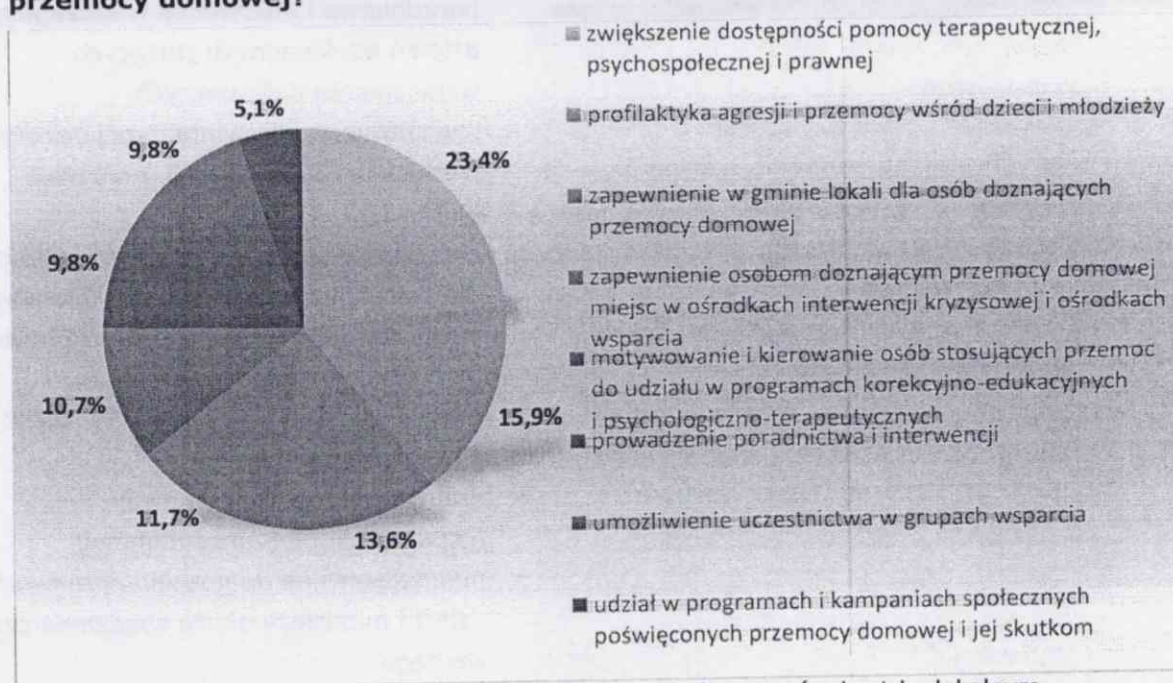
domowej, a 29,9% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niewystarczająca. Jednocześnie 32,5% respondentów nie miało zdania na ten temat.

W przypadku oceny dostępnej w gminie oferty pomocy dla osób doznających przemocy domowej, najwięcej badanych (w sumie 42,9%) uznało, że jest ona raczej niewystarczająca lub niewystarczająca. Jednocześnie łącznie 18,2% ankietowanych stwierdziło, że jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca, a 39% respondentów nie miało w tej sprawie zdania.

Gorzej została oceniona oferta wsparcia dla osób stosujących przemoc domową. Tym razem najwięcej ankietowanych (41,6%) nie miało zdania w tej sprawie. Jednocześnie łącznie 39% badanych uznało ją za raczej niewystarczającą lub raczej niewystarczającą, a 19% respondentów wyraziło pozytywną opinię.

Na koniec poproszono badanych o wskazanie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z przemocą domową. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej, należy przede wszystkim zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (23,4%), prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży

(15,9%), zapewnić w gminie lokale dla osób doznających przemocy domowej (13,6%), zapewnić osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej i ośrodkach wsparcia (11,7%) oraz motywować i kierować osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych (10,7%).

3. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom rodzin mieszkających na jej terenie.

Tabela 1. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpowiedni dostęp rodzin z problemem przemocy domowej do wsparcia, w tym terapeutycznego, psychospołecznego i prawnego ▪ działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego, Punktu Konsultacyjnego i Punktu Profilaktyczno-Interwencyjnego ▪ działalność placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ stale podnosząca kwalifikacje kadra zajmująca się problematyką przemocy ▪ interdyscyplinarna pomoc osobom z problemem przemocy domowej ▪ organizowanie kampanii informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej ▪ zabezpieczenie w budżecie gminy środków finansowych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiednia skala działań w zakresie poradnictwa i interwencji w szczególności działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową ▪ niewystarczające działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjno-szkoleniowe w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej ▪ brak grupy wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy ▪ brak w gminie lokali dla osób doznających przemocy domowej ▪ niedostosowana do potrzeb oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego ▪ brak współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemu przemocy domowej ▪ ogólnopolskie kampanie medialne poświęcone problematyce przemocy ▪ rozwój działalności profilaktycznej w obszarze przeciwdziałania przemocy ▪ dostępność w powiecie instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc, m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ▪ wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej ▪ dostępność środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie przemocy domowej, np. z programu resortowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rosnąca liczba rodzin z gminy wymagających z powodu przemocy domowej interwencji i podjęcia działań interdyscyplinarnych ▪ zwiększająca się liczba osób stosujących przemoc wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych ▪ bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów ▪ niechęć osób doznających przemocy do ujawniania przypadków jej stosowania ▪ ograniczony lub odległy czasowo dostęp do psychiatrów i psychologów dla dzieci i dorosłych ▪ niewystarczający poziom współpracy międzyinstytucjonalnej ▪ brak organizacji pozarządowych zajmujących się wspieraniem osób i rodzin z problemem przemocy

4. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ

W gminie Zelów i w powiecie bełchatowskim funkcjonują podmioty udzielające pomocy i wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Podmioty działające na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej z gminy

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie	ul. Piotrkowska 12, 97-425 Zelów
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zelowie	ul. Żeromskiego 23, 97-425 Zelów
Zespół Interdyscyplinarny w Zelowie	ul. Piotrkowska 12, 97-425 Zelów
Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zelowie	ul. Żeromskiego 28, 97-425 Zelów
Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców w Zelowie	ul. Żeromskiego 28, 97-425 Zelów
Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Urzędzie Miejskim w Zelowie	ul. Żeromskiego 23, 97-425 Zelów

Komisariat Policji w Żelowie	ul. Kościuszki 33, 97-425 Żelów
Żelowskie Centrum Medyczne	ul. Żeromskiego 21, 97-425 Żelów
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” w Żelowie	ul. Wolności 1c, 97-425 Żelów
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej sp. z o.o. w Żelowie	ul. Sienkiewicza 14, 97-425 Żelów
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie	ul. Czaplinecka 66, 97-400 Bełchatów
Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie	ul. 1 Maja 7, 97-400 Bełchatów
Prokuratura Rejonowa w Bełchatowie	ul. 1 Maja 5, 97-400 Bełchatów
Sąd Rejonowy w Bełchatowie	ul. Okrzei 4, 97-400 Bełchatów
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bełchatowie	ul. Czaplinecka 96, 97-400 Bełchatów
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Łodzi	ul. Franciszkańska 85, 91-837 Łódź

Źródło danych: Urząd Miejski w Żelowie.

Na terenie gminy Żelów działają także inne podmioty udzielające wsparcia mieszkańcom zmagającym się z problemem przemocy domowej. Są to: Kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej (ul. Sienkiewicza 3, 97-425 Żelów), Kościół Ewangelicko-Reformowany (ul. Sienkiewicza 14A, 97-425 Żelów), Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych (ul. Kościuszki 41, 97-425 Żelów), a także placówki oświatowe, które realizują programy opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żelowie

Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie Żelów, systematycznie spadała w latach 2020-2022 (odpowiednio: 956, 878 i 607), natomiast w 2023 r. nastąpił jej wzrost (do 624). W analizowanym okresie stałe zmniejszała się liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (z 985 w 2020 r. do 814 w 2023 r.), świadczenie pieniężne (z 868 w 2020 r. do 721 w 2023 r.) i świadczenie niepieniężne (z 625 w 2020 r. do 405 w 2023 r.). Z kolei liczba rodzin, z którymi w latach 2020-2022 przeprowadzono wywiad środowiskowy, spadała z roku na rok (odpowiednio: 581, 556, 516), a w 2023 r. wzrosła (do 590).

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia MGOPS-u w latach 2020-2023 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny zmagające się z długotrwałą lub ciężką chorobą (liczba osób w rodzinach: 746 w 2020 r., 663 w 2021 r., 665 w 2022 r., 626 w 2023 r.), bezrobociem (liczba osób w rodzinach: 426 w 2020 r.,

440 w 2021 r., 380 w 2022 r., 365 w 2023 r.), niepełnosprawnością (liczba osób w rodzinach: 416 w 2020 r., 397 w 2021 r., 384 w 2022 r., 357 w 2023 r.); żyjące w ubóstwie (liczba osób w rodzinach: 354 w 2020 r., 318 w 2021 r., 286 w 2022 r., 360 w 2023 r.); mające trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (liczba osób w rodzinach: 311 w 2020 r., 292 w 2021 r., 361 w 2022 r., 343 w 2023 r.) oraz wymagające ochrony macierzyństwa i wielodzietności (liczba osób w rodzinach: 182 w 2020 r., 148 w 2021 r., 160 w 2022 r., 128 w 2023 r.).

Realizując zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, MGOPS zapewniał pomoc asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W latach 2020-2023 pracował 1 asystent rodziny, pod opieką którego pozostawało w każdym roku kilkanaście rodzin (po 15 w latach 2020-2021, 13 w 2022 r., 16 w 2023 r.). W analizowanym okresie gmina ponosiła również odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W 2023 r. liczba dzieci z gminy w pieczy zastępczej była wyższa niż w latach 2020-2022 (14 w 2020 r., 11 w 2021 r., 15 w 2022 r., 18 w 2023 r.). Większość dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej przebywała w rodzinach zastępczych (po 8 w latach 2020-2021, 10 w 2022 r., 14 w 2023 r.).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zelowie systematycznie monitoruje rodziny zmagające się z problemem przemocy, świadczy im wsparcie, udziela informacji osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc na temat profesjonalnych placówek pomocowych oraz bierze udział w działaniach profilaktycznych.

Liczba rodzin dotkniętych przemocą, które w latach 2020-2022 otrzymały pomoc finansową z MGOPS-u, zmniejszała się z roku na rok (18 w 2020 r., 15 w 2021 r., 10 w 2022 r.), z kolei w 2023 r. wzrosła (do 14). Rodziny te liczyły odpowiednio 66, 56, 34 i 54 osoby. Warto podkreślić, że większość rodzin, w których występował problem przemocy, zamieszkiwała na obszarze wiejskim gminy (10 w 2020 r., 9 w 2021 r., po 6 w latach 2022-2023).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego w Zelowie.

Zespół Interdyscyplinarny w Zelowie

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

W latach 2020-2023 odbyło się odpowiednio 4, 4, 4 i 5 spotkań Zespołu, a w latach 2021-2023 odpowiednio 57, 35 i 75 posiedzeń grup roboczych. W latach 2021-2023 wszczęto odpowiednio 30, 24 i 28 procedur „Niebieskie Karty”, a kontynuowano odpowiednio: 11, 13, 19 procedur. W kolejnych latach liczba rodzin i osób w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” wyniosła odpowiednio 42 i 149 w 2021 r., 35 i 114 w 2022 r., 50 i 175 w 2023 r.

W latach 2020-2023 ZI objął działaniami odpowiednio 37, 106, 76 i 119 osób doświadczających przemocy. W większości były to kobiety i dzieci – odpowiednio 20 kobiet i 14 dzieci w 2020 r., 42 kobiety (w tym 3 z niepełnosprawnością i 12 starszych) i 56 dzieci (w tym 2 z niepełnosprawnością) w 2021 r., 31 kobiet (w tym 2 z niepełnosprawnością) i 37 dzieci w 2022 r., 39 kobiet (w tym 5 z niepełnosprawnością i 8 starszych) i 67 dzieci (w tym 6 z niepełnosprawnością) w 2023 r.

Świadczona przez Zespół pomoc obejmowała w latach 2020-2023 m.in. poradnictwo (psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne, rodzinne i zawodowe), którym objęto odpowiednio 37, 81, 24 i 20 osób. W 2020 r. dominowało poradnictwo rodzinne i zawodowe (22 osoby), w latach 2021-2022 – poradnictwo pedagogiczne (odpowiednio 25 i 11 osób), a w 2022 r. – poradnictwo psychologiczne (10 osób).

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zelowie

Komisja w ramach swej działalności zajmuje się m.in. realizacją programów i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem przemocy domowej oraz zmagających się z przemocą na terenie szkół i w ich otoczeniu, organizowaniem kampanii profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących problematyki agresji i przemocy oraz sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami, wspieraniem osób doznających przemocy i stosujących przemoc. Komisja kontaktuje się także z osobami doznającymi przemocy w celu diagnozy ich sytuacji i motywowania ich do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy oraz z osobami stosującymi przemoc w celu uświadomienia im

konsekwencji oraz powstrzymania przemocy, motywując je m.in. do podjęcia terapii. W 2023 r. MKRPA objęła wsparciem 14 osób.

Łączną wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w latach 2021-2023 wyniosła: 8.180 zł w 2021 r., 5.451 zł w 2022 r. i 7.392 zł w 2023 r.

Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ofiar Przemocy w Rodzinie w Żelowie

W Punkcie świadczona jest pomoc dla osób zmagających się z problemami alkoholowym i przemocy. Oferowana pomoc dotyczy diagnozowania zjawiska przemocy domowej, podejmowania działań interwencyjnych oraz wsparcia psychoedukacyjnego. W latach 2020-2023 r., w związku z problemem przemocy, pomoc otrzymało odpowiednio 9, 8, 9 i 8 osób, którym udzielono odpowiednio 18, 24, 18 i 12 porad.

Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny dla dzieci, młodzieży i rodziców w Żelowie

Punkt oferuje konsultacje indywidualne dla dzieci, młodzieży, rodziców i innych bliskich, spotkania grupowe dla dzieci, podczas których realizowany jest program socjoterapeutyczny, spotkania grupowe dla rodziców oraz konsultacje telefoniczne i online w razie potrzeby. Pomoc dotyczy diagnozowania zjawiska przemocy domowej, podejmowania działań interwencyjnych oraz wsparcia psychoedukacyjnego i socjoterapeutycznego. W latach 2020-2023 r. pomoc otrzymało odpowiednio 24, 25, 13 i 13 osób, którym udzielono odpowiednio 254, 485, 76 i 195 porad.

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Urzędzie Miejskim w Żelowie

Punkt świadczy nieodpłatne poradnictwo prawne dla mieszkańców gminy Żelów. Porad udziela radca prawny.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie

Jednym z zadań realizowanych przez Centrum jest prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego i prawnego w ramach interwencji kryzysowej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej m.in. z powodu doświadczania i stosowania przemocy domowej. Ponadto w PCPR zatrudniony jest specjalista ds. przeciwdziałania przemocy domowej i interwencji kryzysowej, który zajmuje się m.in. udzielaniem porad i wsparcia osobom uwikłanym w przemoc domową. Centrum realizuje także program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową, w którym w 2023 r. uczestniczyło 9 mężczyzn z powiatu bełchatowskiego.

Komenda Powiatowa Policji w Bełchatowie, Komisariat Policji w Żelowie

Funkcjonariusze Policji podejmują działania interwencyjne i prewencyjne w sytuacji wystąpienia przemocy domowej, biorą udział w zajęciach edukacyjnych dotyczących przemocy, prowadzą rozmowy profilaktyczne i pouczające, kierują do Sądu Rejonowego wnioski w przypadku nadużywania alkoholu i władzy rodzicielskiej, realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

W latach 2020-2023 na terenie gminy Żelów odnotowano odpowiednio 13, 13, 12 i 16 zdarzeń związanych z przemocą domową. Postępowania przygotowawcze z art. 207 Kodeksu Karnego, tj. o znęcanie się nad osobą najbliższą, wszczęto w odpowiednio 9, 11, 8 i 9 sprawach, a akty oskarżenia skierowano w odpowiednio 9, 6, 7 i 6 sprawach. Sprawcami przemocy domowej były osoby w wieku od 26 do 76 lat. Najliczniejszą grupę sprawców (8) stanowiły osoby w wieku 30 lat i więcej.

W 2023 r. Komisariat Policji w Żelowie przeprowadził 72 interwencje domowe dotyczące podejrzania przemocy domowej oraz złożył do Sądu Rejonowego w Bełchatowie 10 wniosków o wgląd w sytuację rodziny w związku z występowaniem przemocy domowej.

Sąd Rejonowy w Bełchatowie, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Sąd zajmuje się rozpoznawaniem spraw z zakresu prawa karnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego. III Wydział Rodzinny i Nieletnich decyduje o dalszych losach dzieci, wobec których stosowana jest przemoc, a także ogranicza lub pozbawia praw rodzicielskich tych, którzy tej władzy nadużywają. Gmina współpracuje z funkcjonującymi przy Sądzie Zespołami Kuratorskiej Służby Sądowej. Kurator realizuje określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bełchatowie

Obok pomocy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej i doradczej świadczonej uczniom, rodzicom i nauczycielom, placówka prowadzi działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, w tym zachowań przemocowych. Placówka udziela konsultacji dla rodziców, prowadzi zajęcia warsztatowe i szkolenia dla rodziców; świadczy pomoc nauczycielom w rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktyczno-wychowawczych oraz prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Łodzi

Placówka zajmuje się pomaganiem osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, m.in. z powodu przemocy domowej. Organizuje i prowadzi różne formy poradnictwa – psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego, zapewnia nieodpłatne schronienie i uczestnictwo w grupie radzenia sobie z przemocą. Jest placówką całodobową, dysponującą 24 miejscami noclegowymi dla osób dotkniętych przemocą (bez skierowania i bez względu na dochód). Oferuje bezpłatną pomoc medyczną.

Telefony zaufania

Poza podmiotami udzielającymi pomocy dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej w gminie Żelów oraz w powiecie bełchatowskim, wsparcie świadczą również m.in. Ogólnopolski Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” (tel. 22 668 70 00), Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” (tel. 800 120 002) oraz Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (800 120 226).

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Żelów na lata 2024-2030 jest **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udzielanie pomocy osobom jej doznającym oraz oddziaływanie na osoby ją stosujące**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych i zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Obszar 1.: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:

- Poszerzenie wiedzy mieszkańców gminy, w tym służb, na temat zjawiska przemocy domowej
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej
- Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

zadania

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie

realizatorzy/partnerzy

samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, MKRPA, MGOPS, ZI, Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, placówki oświatowe, oraz Policja

wskaźniki monitoringowe:

- liczba przeprowadzonych diagnoz

czas realizacji: 2024-2030

2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poświęconych problemowi przemocy domowej

samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, MKRPA i MGOPS, Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, oraz podmioty lecznicze, lokalne media i organizacje pozarządowe

wskaźniki monitoringowe:

- liczba lokalnych kampanii społecznych

czas realizacji: 2024-2030

3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej

samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe

wskaźniki monitoringowe:

- liczba zrealizowanych działań
- liczba osób, którym udzielono informacji na temat przeciwdziałania przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2030

zadania

4. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, oraz działania służące podniesieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

wskaźniki monitoringowe:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo
- liczba osób, którym udzielono porady
- liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej

czas realizacji: 2024-2030

5. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych z zakresu agresji i przemocy, m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych

wskaźniki monitoringowe:

- liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi z zakresu agresji i przemocy

czas realizacji: 2024-2030

realizatorzy/partnerzy

samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, MKRPA, ZI, MGOPS, Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, placówki oświatowe, oraz ośrodki wsparcia, podmioty lecznicze

samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, specjaliści, przedstawiciele MKRPA, MGOPS-u, Policji

Obszar 2.: Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Kierunki działań:

- Rozwój infrastruktury służącej udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami wchodzącymi w jej skład
- Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej
- Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej
- Monitorowanie działań pomocowych

zadania

1. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego

wskaźniki monitoringowe:

- liczba spotkań zespołu
- liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych
- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych
- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych w danym roku w rozszerzonym składzie
- liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych

czas realizacji: 2024-2030

realizatorzy/partnerzy

samorząd gminy, w tym przedstawiciele MGOPS-u, MKRPA i placówek oświatowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych, Policji, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>2. Kontynuowanie działalności i rozwijanie oferty Punktu Konsultacyjnego i Punktu Profilaktyczno-Interwencyjnego, świadczących wsparcie m.in. osobom doznającym przemocy i ją stosującym</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba punktów konsultacyjnych - liczba punktów profilaktyczno-interwencyjnych - liczba osób objętych ich wsparciem w danym roku <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny</p>
<p>3. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba realizowanych projektów/działań w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, podmioty i organizacje pozarządowe</p>
<p>4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych materiałów informacyjnych <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, MKRPA, ZI, MGOPS, Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, placówki oświatowe, PCPR, podmioty lecznicze, lokalne media i organizacje pozarządowe</p>
<p>5. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w działaniach <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym MKRPA, Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej</p>
<p>6. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” - liczba kontynuowanych w danym roku procedur wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy - liczba wypełnionych formularzy „NK – A” dokumentujących kolejne zdarzenia przemocowe - liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba wypełnionych formularzy „NK – C” <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym przedstawiciele MGOPS-u, MKRPA, placówek oświatowych, ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji</p>

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>7. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, MKRPA, MGOPS, ZI, Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, oraz PCPR, PPP, ośrodki wsparcia, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe</p>
<p>8. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba programów terapeutycznych - liczba osób w nich uczestniczących - liczba osób, które je ukończyły - liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej) - liczba grup terapeutycznych - liczba grup wsparcia - liczba osób w nich uczestniczących <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, samorząd powiatowy, organizacje pozarządowe</p>
<p>9. W razie potrzeby podejmowanie współpracy w celu zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, które skorzystały z pomocy (w tym w formie schronienia) w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, MGOPS, oraz samorząd powiatowy, w tym PCPR, oraz ośrodki wsparcia</p>
<p>10. Zapewnianie ochrony dzieciom w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową - liczba zażaleń do sadu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony - liczba stwierdzonych przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym przedstawiciele MGOPS-u, oraz PCPR, przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji</p>

11. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych

samorząd gminy, w tym Urząd Miejski

wskaźniki monitoringowe:

- liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2030

Zadania

realizatorzy/partnerzy

12. Monitoring pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej

wskaźniki monitoringowe:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań

- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”

- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób u których przemoc domowa ustała

samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, MKRPA, MGOPS, ZI

czas realizacji: 2024-2030

Obszar 3.: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań:

- Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową oraz wypracowanie, wypracowanie, wdrażanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi
- Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej
- Zwiększenie udziału osób stosujących przemoc domową w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych
- Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi

zadania

realizatorzy/partnerzy

1. Rozpowszechnianie w gminie informatorów zawierających bazy teleadresowe podmiotów realizujących działania adresowane do osób stosujących przemoc domową

samorząd gminy, w tym Urząd Miejski, MGOPS, ZI

wskaźniki monitoringowe:

- umieszczenie informatorów na stronie internetowej gminy dwa razy w roku: do 15 lutego i do 15 sierpnia

czas realizacji: 2024-2030

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” - liczba wypełnionych formularzy „NK – D” - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych poprzez sporządzenie aktu oskarżenia - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych poprzez umorzenie postępowania - liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym przedstawiciele MGOPS-u, MKRPA, placówek oświatowych, ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji</p>
<p>3. Współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby w tym w szczególności przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym MGOPS, oraz Policja, kuratorska służba sądowa,</p>
<p>4. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych - liczba osób, wobec których grupa diagnostyczno-pomocowa wnioskuje do ZI o wydanie skierowania do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową - liczba osób, które zostały skierowane do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową - liczba osób, które przystąpiły do programów - liczba osób które ukończyły program <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym MKRPA, MGOPS, ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe, Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, oraz PCPR</p>

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>5. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych - liczba osób, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, w tym MKRPA, MGOPS, ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe, Punkt Konsultacyjny, Punkt Profilaktyczno-Interwencyjny, oraz PCPR</p>

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunek działań:

- Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych - liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki</p>
<p>2. Zapewnienie osobom pracującym bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia</p> <p>wskaźniki monitoringowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych (liczba osób w nich uczestniczących) <p>czas realizacji: 2024-2030</p>	<p>samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, organizacje pozarządowe</p>

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zelów na lata 2024-2030 będą mieszkańcy gminy, w tym:

- dzieci i młodzież,
- osoby i rodziny zagrożone przemocą domową,
- osoby doznające przemocy domowej,
- świadkowie przemocy domowej
- osoby stosujące przemoc domową,
- służby, w tym instytucje i organizacje pozarządowe, zajmujące się problematyką przemocy domowej.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizacja zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zelów na lata 2024-2030 przyczyni się do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy poprzez:

- podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat problemu przemocy domowej oraz jego mechanizmów i skutków,
- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług i lepszą dostępność pomocy świadczonej osobom i rodzinom zagrożonym przemocą lub jej doznającym, w tym pomocy w placówkach oferujących całodobową pomoc,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym zwiększenie ich udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych oraz edukacyjnych lub/i wspierających,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych przemocą i doznających przemocy oraz osób ją stosujących.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zelów na lata 2024-2030 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Na realizację Programu w 2024 r. przewidziano w budżecie środki finansowe w wysokości 13.000,00 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach następnych zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miejskiej.

VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zelów na lata 2024-2030 będzie Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zelowie. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Koordynator realizacji Programu przedstawi Radzie Miejskiej sprawozdanie z jego realizacji. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

Monitoring programu dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jego ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ. Zostanie ona przeprowadzona przez Koordynatora realizacji Programu po zakończeniu jego realizacji i ujęta w ramach poszerzonego o ewaluację sprawozdania z realizacji dokumentu za 2030 r.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Analiza SWOT.....	19
Tabela 2. Podmioty działające na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej z gminy	20

Wykresy:

Wykres 1. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?.....	13
Wykres 2. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?	13
Wykres 3. Jakie rodzaje przemocy domowej najczęściej występują w gminie? ..	14
Wykres 4. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej	15
Wykres 5. Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?	16
Wykres 6. Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?.....	16
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?	17
Wykres 8. Czy oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?.....	17
Wykres 9. Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową w gminie jest wystarczająca?.....	17
Wykres 10. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?	18